

Synpunkter från Stenungsunds Naturskyddsförening angående planerad 400 kV elförbindelse mellan Skogssäter-Lunna-Ingelkärr

1. Stenungsunds Naturskyddsförenings grundinställning följer 2 kap. 3§ Miljöbalken. Lagen anger att bästa möjliga teknik ska väljas som orsakar minsta möjliga skada och intrång på miljön och andra motstående intressen med avseenden på jordbruks- och skogsbruksproduktion, störning för närboende, miljö och övrig samhällsekonomi.
2. Göta älv är en naturlig led för mängder av flyttande fåglar. Åtgärder måste vidtagas för att minimera skadorna. Den befintliga luftledningen är illa nog, att dra ytterligare en luftledning och dessutom betydligt större kommer att få stora konsekvenser. Framför allt större fåglar som rovfåglar, tranor och gäss m.fl. har inte lätt att parera för plötsliga hinder. Dessutom flyttar mycket småfåglar på nätterna.
Därför anser vi att en sjökabel 400 kV växelström på botten av älven är den bästa lösningen. Enligt Svenska Kraftnätets hemsida är det tekniskt möjligt över kortare sträckor. Befintlig kraftledningsgata skall utnyttjas.
Det bästa vore om även att den befintliga 130 kV luftledningen i så fall kan göras om till sjökabel.
3. Om 400 kV luftledning trots allt dras över Göta älv är en alternativ lösning att den befintliga 130 kV luftledningen höjs upp till samma nivå så att det inte bildas flera ledningar i olika plan och att bästa möjliga teknik används för att minska risken för fågeldöd.
Julgransstolpar är direkt olämpliga eftersom de medför ledningar i flera plan.
4. Området kring Håltesjön och Ålevatten, om kraftledningen dras genom Svartedalen, är ett annat mycket känsligt område. Även här är det viktigt att bästa möjliga teknik används för att förhindra fågeldöd och med ledningar i endast ett plan.
5. Jämtkraft genomför försök med reflekterande fågelskrämmor på *befintliga luftledningar*. Vi anser att Svenska Kraftnät skall följa upp dessa försök och om de faller väl ut förse luftledningarna över älven och över sjöar med denna teknik. Vid dragning av *nya ledningar* bör det vara enklare att i samband med byggnationen montera lämpligaste komponenter.
6. Birdlife Sverige har riktlinjer för hur fågeldöd skall minimeras och Naturskyddsföreningens åsikt är att dessa skall följas. Isolerhuvor, isolerade ledare, isolering av olika slag och fågelavvisare har visat sig vara effektiva skydd för att förhindra att fåglar drabbas.
Birdlife Sveriges policy för kraftledningar bifogas.
7. Fågelskydd har diskuterats inom Europa under många år och den europeiska kommittén för bevarande av Europas viltliv har i en rekommendation uttalat flera åtgärder som skall följas.
8. Ingen avverkning av skog för ledningsgator eller transformatoranläggningar skall ske under häckningssäsong april- juni.

9. Vid de olika grävarbetena som kommer att ske vid ledningsstolpar och annat måste stor hänsyn tas till vattendrag, våtmarker och lekbottnar. Risk finns för grumling, förändrade flödesriktningar och uttorkning. För respektive grävarbete skall finnas en utarbetad plan för att minimera riskerna.
10. De flesta av dragningsalternativen är belägna över områden med åtgärdsprogram för kalkning. Sökande måste stämma av med Länsstyrelsen att kalkning med helikopter eller båt inte riskerar att påverkas.
Länsstyrelsen har aktuell information och kartor med åtgärdsområden för kalkning.
På Stenungsunds kommuns hemsida under kartportalen/miljö/vård finns kartor med åtgärdsprogram för kalkning, våtmarker och sjöar. Kartorna visar Stenungsunds kommun och grannkommunerna.
Utan kalkning kan inte reproduktion av bl.a. mört, lax och havsöring lyckas. Flodpärlmusslan är beroende av kalkning liksom flera andra fiskar och smådjur i vattnet. Stora delar av avrinningsområdena är berörda.
11. Exploatören skall vara miljöcertifierad så att rutiner säkerställs. Detta kan tyckas självklart men då entreprenörer används i flera underliggande led finns risk för att rutinerna urvattnas och inte följs. Kontrollsystem med uppföljning i alla led skall alltså finnas under hela byggtiden.
12. I Svartedalens Naturreservat och Natura 2000-område finns områden där skogsbruk är tillåtet. I Natura 2000-området har nyligen flera kalhyggen gjorts bl.a. ett på 14,6 ha. Detta bedöms tillsammans med nytillkommande kraftledningar, vägar och skogsavverkningar påverka och skada naturvärdena. Framför allt bedöms utpekade fågelarter skadas på ett betydande sätt. Detta gäller även för åtgärder som görs utanför Natura 2000 området (miljöbalken 7 kap. 27-29) om kraftledningen t.ex. går via Spekerödskorridoren.
13. Kraftledningsgator kan utgöra barriärer i skogslandskapet och fragmentera värdefulla miljöer. Det behövs en anpassad skötselplan av ledningsgatorna som minskar de negativa effekterna. Genom skötsel och röjning kan bärbuskar, blommande ljusälskande örter, pollinerande insekter och fjärilar gynnas. Kanteffekterna behöver mildras genom att bryn med lågskog och buskar skapas.
Detta kan kompletteras med uppsättning av olika holkar för fladdermöss, fåglar och insekter vilket kan göras i samarbete med Naturskyddsföreningarna i området.
14. Stenungsunds Naturskyddsförening tar inte ställning till de olika alternativa sträckningarna. Beskrivna krav gäller oavsett sträckning.

Stenungsunds
Naturskyddsförening

Sida **3** av **3**

Bilaga: Birdlife Sveriges policy kraftledning

Stenungsund den 2024-07-24

Stenungsunds Naturskyddsförening

Lars Arell, ordförande
larsarell57@gmail.com
0706 76 82 94

Ralf Karlsson, styrelseledamot
stenfalk52@gmail.com
0703 79 86 16